

17627

193400.

324
4-11

15 JAN 2010

ՊՐՈԼԵՏԱՐՆԵՐ ԲՈԼՈՐ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ, ՄԻԱՏԵՔ:

ԱՍՖԻՅ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ
ՀԱԹՎԵՏՈՒ - ՎԵՐԸՆՏՐԱԿԱՆ
ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

324

Կ-11

ՀՐԾՑԱՐԵԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՍՖԻՅ ԿԵՆՏՐՈՆԻԿԱՆ ԿԱԶՄՔՅՈՒՈՅԻ

ԹԻՖԼԻՍ - 1934 թ.

Պատ. խմբագիր՝ Ա. Ադամյան
Տեխ. խմբագիր՝ Լ. Գամառով
Մրբագրիչ՝ Ս. Դավթարյան
Հանձնված է արտադրության 8/X
Գործադրված է տպագրության 14/X
Տպ. նշանների թիվը 1 տպ. թերթում—30,000
1, 7/8 տպ մամուլ
Գլավիտի լիազոր—А—3843
Տիրած 2000
Պատվեր № 2685
Հերթական № 99

36066-62

17627

1. ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔ

ՀԱՇՎԵՏՈՒ – ՎԵՐԸՆՏՐԱԿԱՆ ԿԱՍՊԱՆԻԱԹԻ

ՆԱԽԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ

Համաձայն Անդրկենտրոնական Նախագահության 1934 թ. ոգոստոսի 15-ի վորոշման խորհուրդների հաշվետու-վերրնորական կամպանիան ԱՍՖՆՀ հանրապետություններում պետք է սկսվի 1934 թ. հոկտեմբերի 15-ից:

Այդ պատճառով անհրաժեշտ է անհապաղ ծավալել տեղերում խորհուրդների և նրանց մասնաճյուղերի կազմակերպությունների աշխատանքը՝ վորպեսզի ինչպես հաշվետու, այնպես և վերրնորական կամպանիան անցկացնել կազմակերպչորեն, ներդրավելով ընտրողների ամբողջ մասուն:

Դրա համար նախ անհրաժեշտ է ըստ հարկի՝ կազմակերպել նախապատրաստական աշխատանքը:

Հաշվետու – վերրնորական կամպանիայի նախապատրաստական աշխատանքը կապանում է, գլխավորապես ընտրական հանձնաժողովի կազմակերպման, ընտրական կամպանիայի անցկացման, պլանի պատրաստման, նշանակելով կաշուն ժամկետներ, ընտրողների հաշվառման կազմակերպման, ձայնագրողների ցուցակների պատրաստման, չրջանների, քաղաքների և գյուղերի բնակչության մայրենի լեզվով ընտրական գրականությունը ապահովման մեջ և այլն:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Ընտրական հանձնաժողովները կազմվում են բոլոր գյուղխորհուրդների, քաղխորհուրդների և չրջխորհուրդների, չրջգործկոմիտեների և այլ մարմինների առնթեր և նրա:

բանց վրա դրվում է խորհուրդների և խորհուրդների համադրամարների ընտրությունների վերաբերյալ միջոցառումների անցկացումը: Այդ հանձնաժողովները կազմը վորոշված է որենքով և նրանց մեջ մտնում են՝ համապատասխան գործադիր կոմիտեի և խորհրդի, սլոբոժնիկությունների, ՀԼԿՅՄ-ի, քաղաքապետների, Կարմիր բանակի, բանվորների, կոլտնտեսականների ներկայացուցիչները: Բացի այդ, որենքը պահանջում է ապահովել ազգային փոքրամասնությունների և աշխատավոր կանանց ներկայացուցիչների մասնակցությունը բոլոր ընտրական հանձնաժողովներում:

Այդ հանձնաժողովներն անհրաժեշտ է կազմակերպել հեղինակավոր և աշխատունակ անձերից, վորոնք ի վիճակի կլինեն ղեկավարելու այդ կարեւոր քաղաքական կամպանիան:

Հարկավոր է պայքարել հանձնաժողովների ձեւական անդամակցության հանդեպ և աշխատել, վորպեսզի յուրաքանչյուր անդամ ակտիվորեն մասնակցի աշխատանքին և կրի պատասխանատվություն նրան հանձնված գործի համար: Հանձնաժողովի յուրաքանչյուր անդամ պիտի լինի այնպես պատրաստված, վորպեսզի կարողանա պարզ պատկերացնել իրեն ընտրական հանձնաժողովի նշանակությունը, յուրացնի ընտրական շրջաբերականի խմատը և կարողանա ճշգրիտ մեկնաբանել նրա յուրաքանչյուր հոգովածը: Դրա համար ընտրական հանձնաժողովները կազմակերպելիս անհրաժեշտ է հանձնաժողովների անդամների համար անցկացնել հրահանգչական խորհրդակցություններ և ամբողջովին մշակել հրահանգը և բոլոր ընտրական որենադրությունները ինչպես ԱՍՖՈՀ-ի, այնպես և համապատասխան հանրապետության համար:

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՊԼԱՆԻ ԿԱԶՄԵԼԸ

Կամպանիայի աջող անցկացման համար յուրաքանչյուր ընտրական հանձնաժողով պիտի ունենա իր անելիքների

մասին կայուն պլան, նշանակելով վերջինում ճիշտ ժամկետներ այն կամ այն աշխատանքի անցկացման որվա վերաբերյալ:

Պլանում պետք է նախատեսեն, ի միջի այլոց, նաև տեղական ուժերի ոգտագործման և կենտրոնի, քաղաքի, շրջանի և այլն ուժերի ներգրավման կարգը: Քաղաքներում և շրջանային կենտրոններում կազմակերպել բանվորական ըրիզադաներ և ուղարկել նրանց գյուղերը, գյուղական կազմակերպություններին ոգնելու համար: Հանրապետական կենտրոնները պիտի ոգնության դան շրջաններին իրենց պատասխանատու աշխատավորներով, վորոնք պիտի լինեն տեղերում վոճ միայն վերընտրությունների, այլ և հաշվետու — կամկանիայի շրջանում: Այդ աշխատավորները, իհարկե, նախորդ պետք է հրահանգված լինեն հատուկ խորհրդակցություններում և ապահովվեն համապատասխան ընտրական գրականությամբ:

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ՅԵՎ ՁԱՅՆԱԶՈՒՐԿՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՈՒՄԸ

Ընտրական հանձնաժողովների (քաղաքային, շրջանային և գյուղական խորհուրդների) համար կարեւոր աշխատանք է հանդիսանում՝ ընտրողների հաշվառման կազմակերպումը և ընտրական իրավունքներից զրկված անձանց ցուցակների կազմելը:

Ընտրական ցուցակները կազմելիս անհրաժեշտ է հաշվի առնել այն փոփոխությունները, վորոնք տեղի յն ունեցել բնակչության կազմի մեջ սկսած նախնական ընտրությունների ժամանակ, այն է՝ չորս տարվա ընթացքում, և մեխանիկորեն, առանց փաստաթղթերի չարտագրել հին ցուցակները:

Ընտրողների ցուցակները պետք է քննել ընտրական հանձնաժողովի նիստում ակտիվի ներգրավմամբ այն ուղղությամբ, վորպեսզի այդ ցուցակներում մտցված լինեն նոր ընտրողները՝ ինչպես այն անձանց թվից, վորոնք

ընտրութիւնները պահին արդեն հասել են ընտրական տարիքին, այնպես և այն անձանց թվից, վորոնք համապատասխան կարգով վերականգնված են ընտրական իրավունքներում, և նույն ցուցակներէց դուրս հանված լինեն այն անձինք, վորոնք զրկվում են ընտրական իրավունքներից ըստ նոր ընտրական հրահանգի:

Ընտրողների ցուցակը կազմվում և հաստատվում է քաղաքային և գյուղական ընտրական հանձնաժողովների կողմից, իսկ ձայնադուրկների ցուցակները խորհուրդների ընտրութիւնները պատրաստման և անցկացման շրջանում կազմվում են գյուղական, քաղաքային ընտրական հանձնաժողովների կողմից և հաստատվում գյուղական վայրերում և քաղաքներում (վորոնք ունեն գյուղխորհուրդներ) շրջործկոմիտեների կողմից, իսկ քաղաքներում, վորտեղ ունեն քաղաքային խորհուրդներ, և նրանց կցված գյուղերում քաղաքային խորհուրդների կողմից:

Ձայնադուրկների ցուցակները պետք է հրապարակվեն մինչ օրէ, քան 15 օր մինչ համապատասխան խորհրդի ընտրութիւնները, այդ ցուցակները հայտարարվում են մամուլում, կախ են արվում աչքի ընկնող տեղերում և այլն:

Ինչպես ընտրական իրավունքներից զրկումը, այնպես և վերականգնումն այդ իրավունքներում պետք է տեղի ունենան փաստաթղթային տվյալների հիման վրա և լիակատար համապատասխանեն այս առթիւ գոյութիւն ունեցող որոշումներին: Հարկավոր է աշխատել, վորպեսզի մինչ աշխատավոր դուրս չմնա ընտրողների ցուցակից և, ընդհակառակը, վորպեսզի մինչ մի դասակարգային թշնամի, վորը ըստ որենքի յենթակա յե զրկման ընտրական իրավունքներից չկարողանա խցկվել ընտրողների շարքերը: Այս դեպքում պետք է լավ հիշել կուլակի ընութադիրը, վորը արված է ընկ. Ստալինի կողմից՝ «թշնամին հասկացել է փոխված դրութիւնը, հասկացել է գյուղի նոր իրավակարգի ուժն ու կարողութիւնը, փոխել է իր գործելակերպը՝

կոյտնտեսութիւնները դեմ ուղղակի դրոհ տալուց անցել և ընդհատակյա աշխատանքի»...

...ներկայիս կուլակները և յենթակուլակները, գյուղի ներկայիս հակախորհրդային տարրերը մեծ մասամբ «մեղրածոր», համարյա «սուրբ» մարդիկ են:

Սակայն, դասակարգային թշնամուն մերկացնելու առթիւ տարված պայքարում չի թուլատրվում անզուլաւար ձայնադուրկների ցուցակում մտցնել և այն քաղաքացիներին, վորոնք ըստ որենքի չեն կարող զրկվել ընտրական իրավունքներից:

Անցյալ տարիները փորձառութիւնը ցույց է տալիս, վոր, յեթե տեղական խորհուրդներից մի քանիսը, թույլ պայքարելով դասակարգային թշնամի տարրերի հանդեպ, չեն կարողացել լիակատար ի հայտ բերել բոլոր կուլակներին, սակայն մյուս խորհուրդները, ընդհակառակը, ընկնելով ձայնադուրկների խոշոր սովորյալ յետեից, կուլակների հետ միասին մի կուլտի մեջ ձգեցին նաև այն անձանց, վորոնք չեն կարող զրկված լինել ընտրական իրավունքներից:

Առաջիկա ընտրական կամպանիայում հարկավոր է ընտրական հանձնաժողովների աշխատանքը կազմակերպել այնպես, վորպեսզի տեղ չունենան վորեւէ ապօրինի գործողութիւններ և անհապաղ ուղղել թույլ տված սխալները:

Դրա համար հարկավոր է դարձնել հատուկ ուշադրութիւն բողոքների ընդունման ու լուծման աշխատանքի պատշաճ կերպով դրվածքի վրա, ստուգել ընտրական իրավունքներից զրկման մոտիվները փաստաթղթերով, ուշադրութեամբ քննութիւն առնել բողոքում մատնանշված ապացույցները և այդ բողոքները իր յեզրակացութեամբ ժամանակին հղել պատշաճ քաղաքային խորհրդին (քաղաք-

ներում) կամ չըջանային գործադիր կոմիտեներին (գյուղերում չըջանային ընտրական հանձնաժողովի միջոցով) :
ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ԾԱՆՈԹԱՆԱԼ ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՈՐԵՆՍԻՐՈՒ-

ԹՅԱՆ ՀԵՏ

Ընտրողների և ձայնադուրիների ցուցակները կազմելու գործի լավագույն կազմակերպման, այսպիսի կարեւոր մասնաշաղկապի քաղաքական կամպանիայի, ինչպիսին է ընտրական կամպանիան, աջող անցկացնելու, այս կամպանիային աշխատավորների հոծ մասնանները ներգրավելու համար, անհրաժեշտ է ձեռք առնել այնպիսի միջոցներ, վորպեսզի յուրաքանչյուր աշխատավոր լավ իմանա ընտրական որենսդրութիւնը և հասկանա իր իրավունքներն ու պարտականութիւններն ընտրական կամպանիայում : Դրա համար անհրաժեշտ է բնակչութեան ընդարձակ կերպով ծանոթացնել ընտրական որենսդրութեան, վերադաս մարմինները վորոշումների և չըջարեականների հետ, հարկավոր է կարգավորել խորհուրդների վերընտրութիւնների և այլնի վերաբերյալ հանրամատչելի գրականութեան հրատարակումը բնակչութեան մայրենի լեզվով :

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆՆԵՐ

Հաշվետու - վերընտրական կամպանիան կազմակերպչորեն անցկացնելու համար անհրաժեշտ է քաղաքային և գյուղական խորհուրդների տերրիտորիան բաժանել առանձին ընտրական շրջանների, վորպիսիք կարող են վորոշվել կամ ըստ արտադրական կամ ըստ տերրիտորիալ հատկանշանի :

Քաղաքներում և քաղաքային վայրերում նաև խոշոր խորհատեսութիւններում ընտրական ժողովները կազմվում են ըստ արտադրական միավորների (ձեռնարկութիւնների, հիմնարկների), ըստ պրոֆեսիոնալ միութիւնների և խոշոր խորհատեսութիւնների (կամ ըստ ազգականների) :

Քաղաքային խորհուրդի կամ չըջանային գործադիր կոմիտեի թույլտվութեամբ խոշոր արդյունաբերական ձեռնարկներում ընտրութիւնները կարող են տարվել ըստ առանձին ցեխերի :

Այդպիսի շրջանները կոչվում են ընտրական շրջաններ ըստ արտադրական հատկանշանի :

Քաղաքների մնացած քաղաքացիները, վորոնք չեն աշխատում ձեռնարկներում կամ հիմնարկներում և չեն կազմակերպված պրոֆեսիոններում, այն է՝ տնայնադարձները, տնային տնտեսուհիներ և այլն - մասնակցում են ընտրութիւններին կամ մնացած ընտրողների հետ միասին ըստ արտադրական պրոֆեսիոնական միավորների, կամ նրանց համար հրավիրվում են հատուկ ընտրական ժողովներ ըստ տերրիտորիալ միավորների (շրջաններ և այլն) :

Գյուղերում, վորոնք ըստ ընտրական նորմայի կարող են ընտրել թեկուզ խորհուրդ մեկ պատգամավոր, կազմակերպվում է մեկ ընտրական շրջան, խոշոր գյուղերում, ընտրողների հարմարութեան համար (չենք, տարածութեան հեռավորութիւնը և այլն) կարող է կազմակերպվել, տեղական պայմանները կախված, յերկու, յերեք և ավելի ընտրական շրջաններ, սակայն յուրաքանչյուր շրջան ընտրում է պատգամավորներ համաձայն ընտրական նորմայի : Փոքրիկ գյուղերը, վորոնց բնակչութիւնը պակաս է մեկ պատգամավոր ընտրելու համար, կամ միանում են հարեւան խոշոր գյուղի հետ և ընտրութիւնները կատարվում են այդ գյուղի բնակչութեան հետ միասին, կամ թե մի քանի այդպիսի գյուղեր միանում են միմեանց հետ, կազմակերպելով մեկ ընտրական շրջան, ընտրում են իրենց պատգամավորը բոլոր միացված գյուղերից :

Մեքենա-տրակտորային կայանների և վոչ խոշոր խորհատեսութիւնների բանվորները մասնակցում են մոտակա գյուղական խորհուրդի ընտրութիւններին :

կողանտեսականները ընտրում են խորհրդի պատգամա-
վորներ գյուղի մնացած բնակչության հետ:

ՊԱՏԿԱՄԱՎՈՐՆԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՐՄԻՐ ԲԱՆԱԿԻՑ:

Կարմիր բանակի կազմալին մասերը և տերրիտորիայի
մասերի անփոփոխ կազմը ընտրում են իրենց պատգամա-
վորներին ինքնուրույն, յեթե ընտրողների թիվը զորամասում
բավարար է պատգամավոր ընտրելու համար: Եթե ընտ-
րողների թիվը պակաս է, այդ մասը ընտրությունների հա-
մար միանում է մյուս մասերի հետ, վորոնք զտնվում են
նույն վայրում, մյուս մասերի բացակայության կամ ալլ
դեպքերում, յերբ միացումից հետո ընտրողների թիվը չի
հասնի այն քանակին, վորպիսին պահանջվում է մեկ պատ-
գամավոր ընտրելու համար, մասը և, միացված մասերը
ընտրում են խորհուրդի մեկ պատգամավոր:

Կարմիր բանակի տերրիտորիայի մասերի փոփոխական
կազմը ընտրում է պատգամավորներ մնացած բնակչության
հետ միասին:

ՇԵՆՔԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ԺՈՂՈՎԻ ԺԱՄԱՆԱԿԸ ՆՇԱՆԱԿԵԼԸ:

Շրջանի, քաղաքի և գյուղի տերրիտորիան ընտրական
չրջանների ըստ արտադրական կամ տերրիտորիայի հատկա-
նշանի բաժանելուց հետո, անհրաժեշտ է ընտրական հանձ-
նաժողովներին հոգ տանել քաղաքացիների ժողովների
(հաշվետվության և ընտրական) համար շենքի մասին:
Ընտրական չրջաններն անհրաժեշտ է վորոշել իր ժամա-
նակին, հաշվետու-վերընտրական կամպանիայից բավական
առաջ: Ժողովների համար ընտրել հարմար, ընտրական
չրջանի կետերում գտնվող շենքեր, վորոնք կլինեն ժող-
ովային չրջանի բոլոր ընտրողների համար: Շենքը պիտի
լինի բավականին ընդարձակ, վորպեսզի կարողանա զետե-

զել բոլոր ընտրողներին: Ժողովները պետք է նշանակվեն
այնպիսի ժամերին, վորպեսզի բոլոր ընտրողները կար-
ողանան առանց իրենց հիմական աշխատանքին վնաս հասց-
նելու գալ ժողով:

ԸՆՏՐՈՂՆԵՐԻ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄԸ:

Ժողովի որվա և տեղի մասին ընտրողներին պետք է
անդեկացվեն ամենաքիչը հինգ որ առաջ, վորպեսզի ունե-
նան բավականին ժամանակ ծանոթանալ այն հարցերին, վո-
րոնք պետք է քննության առնվեն ժողովում: Ժողովի մասին
քննարողներին տեղեկացվում են՝ յուրաքանչյուր ընտրողին
անվանական ծանուցագիր ուղարկելու միջոցով: Ծանուցա-
գրերը պետք է կազմել ճշտիվ, առանց սխալների, նշելով
ընտրողի ճիշտ հասցեն, անունը և ազգանունը: Այս աշխա-
տանքը հարկավոր է տեխնիկական կազմակերպել այնպես,
վորպեսզի խուսափել այն վրիպումներից, վորոնք տեղի
յեն ունեցել նախորդ ընտրություններում, յերբ հաճախակի
ծանուցագրերը կազմվելիս են յեղել այն աստիճանի անհո-
գությամբ, վոր անհնարին եր դարձնում նրանց հանձնումը
ընտրողներին: Ինչպես ծանուցագրերի լրացման, այնպես և
նրանց սրման և ընտրողներին հանձնելու համար հարկավոր
է ոգտագործել հատուկ նշանակված ակտիվ քաղաքացիներ-
ին, նամանավանդ յերիտասարդությունից նշանակածնե-

րին: Բացի ծանուցագրերի ուղարկումից, ինչպես հաշվե-
տու, այնպես և ընտրողական ժողովների տեղի և որվա մա-
սին անհրաժեշտ է վաղորոք հայտարարել լրագրերում,
կախ առաջ հայտարարություններ հիմնարկների, հրապա-
րակների և ժողոցների աչքի ընկնող տեղերում և այլն:

Բոլոր այս միջոցառումներն անհրաժեշտ է նրա համար,
վորպեսզի ապահովել ընտրողների հարյուրադրույթային ներ-
կայությունը ժողովներում: Ընտրական հանձնաժողովներին
հարկավոր է լավ հիշել, վոր հաշվետու-վերընտրական կամ

պանիան համարվում է կարելիորադուլն քաղաքական կամ-
պանիա, անհրաժեշտ է ասահովել բոլոր աշխատավոր-
բնակչության մասնակցութիւնը նրանում:

ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿ- ՑՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Այս գործում ընտրական հանձնաժողովներին մեծ ոգ-
նութիւն կարող են և պիտի ցույց տան հասարակա-
կազմակերպութիւնները, այն է՝ կոլտնտեսութիւնները,
պրոֆմիութիւնները, կոմյերիտմիութիւնը, կոոպերա-
ցիան, ՊԱԶԸ-Այլաքիմի և այլն: Այս կազմակերպութիւն-
ները պետք է հաշվետու-վերընտրական կամպանիայի
չուրջը մտրիլիդացիայի յենթարկեն իրենց անդամների ուշա-
դուրթիւնը, լսեն առանձին պատգամավորների հաշվե-
տվութիւնը, կազմակերպեն ցուցահանդեսներ խորհուրդ-
ների նիստումների մասին, ընտրութիւնների մասին իրենց
անդամների միջև կազմեն զրույցներ, գլխավորեն պայքարը
կանանց հետագա ազատագրման համար, գլխավորեն պայ-
քարը լուրերի (դատարկագործների), սոցիալիստական
սեփականութիւնը վաճառողների, սպեկուլյանտների, կու-
լակների և թշնամի դասակարգերի մնացորդների դէմ:

ՄԱՍՍԱՆԵՐԻ ՆԵՐԳՐԱՎՈՒՄԸ ՀԱՇՎԵՏՈՒՎԵՐԸ ՆՏՐԱ- ԿԱՆ ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ՄԵՁ:

Հաշվետու-վերընտրական կամպանիայի նկատմամբ
մասսայական աշխատանքը լավ հիմքերի վրա դնելու հա-
մար հարկավոր է կազմակերպել խրճիթ-ընթերցարաննե-
րում, գյուղացու տներում և հասարակական կազմակեր-
պութիւններում բացատրական-ազիտացիոն աշխատանք:
Այդ աշխատանքի հիմքում պետք է դնել ընտրութիւնների
հետ կապված հարցերի մշակումը, հատուկ զբաղանու-
թիւն ձեռք բերելն ու տարածելը, խորհուրդները գործու-
նեցութիւն և նրանց հերթական խնդիրներին նվիրված

պատի լրագրերի հատուկ համարների լույս ընծայումը,
ներկայացումները, հարցերի ու պատասխանների յերեկո-
ների ընթերցման կազմակերպումը, կինոյի և ռադիոյի
տեղական լրագրերի և հանդեսների ղեկավարող հոգիւ-
նների ընթերցման կազմակերպումը, կինոյի և ռադիոյի
օդաւործումը, պլակատները ու յոյունդների վաճառումը
գանաղան տեղերում և այլն:

Ընտրական կամպանիայի աջող անցկացման և նրա
մեջ կանանց լայնորեն ներգրավելու համար, թույլատը-
վում է, յերեկոյ տեղական պայմանները, կազմել կանանց
առանձին ժողովներ: Հարկավոր է իր ժամանակին հոգ
տանել՝ հաշվետու և ընտրական ժողովների ընթացքում
միտրյա մտրներ, մանկաոջանների կազմակերպման մասին:
Ընտրական հանձնաժողովները հաշվետու և ընտրական
ժողովների գործի կազմակերպման և անցկացման մեջ
պետք է ներգրավեն զորացրված կարմիրբանակայիներին,
վորոնք բանակում անցել են խոշոր քաղաքական դպրոց և
ի վիճակի յեն ցույց տալ այս գործում խոշոր ոգնութիւն:

Հարկ չկա խոսելու ընտրական կամպանիայում կոմ-
յերիտմիութիւն և աշխատավոր յերիտասարդութիւն ղերի
մասին: Մասնավորապես նրանց ղերը նախընտրական մաս-
սայական միջոցառումներում, ընտրական հանձնաժողով-
ներին ոգնութիւն հասցնելու գործում, ընտրողների նա-
կայների վերաբերյալ արված առաջարկութիւնների և խոր-
հուրդների նոր կազմի թեկնածութիւնների նախապատ-
րոտման և քննութիւն մեջ:

Ընտրական կամպանիայում պետք է ակտիւորեն մաս-
նակցի նաև ինտելիգենցիան, նամանավանդ գյուղում (ու-
սուցիչներ, գյուղատնտեսներ, բժիշկներ, ճարտարապետ-
տեխնիկական աշխատավորներ և այլն):

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԱՐՏԱԴՐԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՈՒԹՅԱՆ ՈՒԺԵՂԱՑՈՒՄԸ:

Ընտրական հանձնաժողովները պետք է լայնորեն ներգրավեն աշխատավոր մասսաները և ուժեղացնեն իրենց քաղաքական ակտիվութիւնը, վորը կառաջացնի նոր արտադրական ենտուգիւղով:

Գերատեսչութիւնների և տնտմարմինների նկատմամբ ընտրական հանձնաժողովները պետք է ծառայեն վորպես տղկաչներ (գլխավորողներ), որոնք նրանց ամբաղներ մասսաների աճած արտադրական ակտիվութիւնը և ծառայել իր հերթին արտադրական ագիտացիա, վորն ուղղված կլինի արտադրական խնդիրների դեպ կատարմանը:

Այդ նպատակի համար հարկավոր է ոգտագործել բոլոր տեսակի ագիտացիաները՝ մամուլ, կինո, եստրադա, թատրոններ, դեղարվեստական գրականութիւն և այլն:

Բանվորների, կոլտնտեսականների և մնացած աշխատավորների արտադրական ակտիվութիւնը սոցիալիստական շինարարութիւնի գանազան ճյուղերում ուժեղացնելու համար անհրաժեշտ է կերտել այնպիսի միջոցներ, ինչպիսիք են՝ արտադրական սոցմրցման պայմանագրերի կնքումը, հարվածային ըրիզողների կաղմակերպումը, արդֆինալանների կատարումը ժամկետից առաջ, պարտավորութիւն ընդունումը, արտադրութիւնում առաջացած ձեղքվածքների լիկվիդացիան, բանվորների ռացիոնալ առաջարկութիւնների և գյուտերի հալաքումը, արտադրական փոխադարձ ոգնութիւն և բուքսիրի կաղմակերպումը և այլն:

Խորհուրդների հաշվետու կամպանիան պետք է տարվի կուսակցութիւնի 17-րդ համագումարի վորոշումների իրադործման նշանաբանի տակ, խորհուրդները պետք է պատրաստեն ընտրողների համար գեկուցում առ այն, թե ինչպես են իրենք կաղմակերպել մասսաներին այդ վորոշումները կյանքում կիրառելու համար, ինչպես են վերակա-

ռուցել խորհուրդների աշխատանքը և խորհուրդների կաղմակերպչական գեկավարութիւնը: Խորհուրդները ընտրութիւն բացատրական և կաղմակերպչական աշխատանքը պետք է կապեն խորհուրդների տարվող ճյուղային մրցումների հետ:

Հաշվետութիւն ընթացքում հարկավոր է լայն կերպով ծախել սոցմրցումը և սոցիալիստական աշխատանքի այլ ձեերը ինչպես ընտրական հանձնաժողովների և նրանց առանձին անդամների, նույնպես յեվ խորհուրդների և նրանց մասսայական կաղմակերպութիւնների (սեկցիաների, պատգամավորական խմբակների և այլ) աշխատանքում:

II. ՀԱՅՎԵՏՈՒ ԿԱՄՊԱՆԻԱ

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԱԿԱՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ:

Հաշվետու-վերընտրական կամպանիայի համար ուշադիր կերպով նախապատրաստվելուց հետո անհրաժեշտ է անմիջապես անցնել հաշվետու ժողովների անցկացմանը:

Այդ ժողովներում իրենց աշխատանքի մասին հաշիվ պիտի սան վոչ թե միայն խորհուրդները, այլ և վերատուգիչ հանձնաժողովները, խորհուրդների սեկցիաները, պատգամավորական խմբակները և խորհուրդների առանձին պատգամավորները: Այս գործում խորհուրդներին պետք է որոնութիւն գան այն աշխատավորները, վորոնք կցված են նրանց կենտրոնի կամ շրջործկումի. կողմից, որոնութիւն պետք է գան նույնպես առանձին կաղմակերպութիւնների ներկայացուցիչները, որինակ՝ գյուղերում-կոլտնտեսութիւնների, խորհտնտեսութիւնների, բժշկական կետերի, գպրոցների, գյուղատնտեսական կետերի, կոոպերացիայի և այլն կաղմակերպութիւնների, վորոնք գտնվում են գյուղ-խորհրդի սահմաններում:

իննն վնչ միայն չոր ու ցամաք թվերից, կայացած նիստերի քանակի և քննված հարցերի մասին, այլ պետք է որոտացուն խորհուրդի ամբողջ աշխատանքը (տնտեսական, կուլտուրական, կազմակերպչական և քաղաքական):

Պլանի խորհուրդների հաշվետվութիւններում հատուկ ուշադրութիւն պետք է դարձնել այսպիսի հարցերին, ինչպիսիք են՝ կոլտնտեսութիւնների կազմակերպչական-տնտեսական ամրացումը, անասնապահութեան զարգացումը, տեխնիկական կուլտուրաների ամրապնդումը, բերքատուութեան բարձրացումը և պայքար կոռուստների դեմ, հացի, մսի և այլ գյուղատնտեսական մթերքների պլանների կատարման կազմակերպումը, կոլտնտեսական առևտրի զարգացումը, ոգնութիւն դպրոցական շինարարութեան և այլն, իսկ քաղաքային խորհուրդների հաշվետվութիւններում այնպիսի հարցերին՝ ինչպիսիք են՝ պայքար արդ-Ֆինպլանի ու աշխատավորների սննդի և մատակարարման համար, բնակարանային և կոմունալ շինարարութեան զարգացումը, կոոպերացիայի աշխատանքը, ոժանդակութիւն յերկաթուղային տրանսպորտին, ոգնութիւն գյուղին, կաթի և պտղաբանջարեղենի մերձքաղաքային բաղայի ստեղծումը և այլն:

Բացի դրանից խորհուրդների հաշվետվութիւններում պետք է արտացոլվեն դրամական միջոցների մոբիլիզացիայի և բյուջետային շինարարութեան (փոխառութիւն, խնայողական դործ, տուրքեր, ինքնահարկում և այլն) հարցերը, հեղափոխական որինականութեան ամրապնդումը, հասարակական սեփականութեան պահպանութիւնը, յերկրի պաշտպանութեան ունակութեան ամրացումը և այլն:

ՎԵՐԱՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Խորհուրդից հետո իր աշխատանքի մասին հաշվետվութիւն պետք է տա խորհուրդի վերստուգիչ հանձնաժողովը, վերջ պետք է մատնանշի այն թերութիւնները, վորոնք

հայտնաբերված են իր կողմից խորհուրդի աշխատանքի ստուգման և հետադոման պրոցեսում, միաժամանակ մատնանշելով նաև քաղաքային և գյուղական խորհրդային ակտիվի մասնակցութիւնը վերստուգիչ հանձնաժողովի աշխատանքում: Հենց այստեղ հարկավոր է պատմել թե ինչպես են վերացվել հայտնաբերված թերութիւնները ու ինչպիսի ընդհանուր արդշունքներ են ունեցել վերստուգիչ հանձնաժողովների աշխատանքները:

ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Ի լրումն խորհուրդի և վերստուգիչ հանձնաժողովի հաշվետվութիւնների, վորոնք կազմում են ժողովի որակարգի հիմնական հարցը, պետք է դնել նաեւ կարեւոր արտադրական կազմակերպութիւնների հարակից ղեկուցումները, այն է՝ առանձին խոշոր ձեռնարկների, կոոպերացիաների, կոոպերացիայի, դպրոցների, ժողկապի և այլն: Ժողովը կարող է լսել նաև սեկցիաների, պատգամավորական խմբակների և առանձին պատգամավորների հաշվետվութիւնները: Խոշոր գյուղերում, բացի դրանից, պետք է դնել չրջործկոմիների հաշվետվութիւնները:

ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐԻ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆԸ:

Հաշվետվութիւնից հետո պետք է լսյն կերպով քննութեան առնել խորհուրդի գործունեյութիւնը: Այս դեպքում ամեն կերպ պետք է խուսափել Ժամանակի վորէն ստհմանափակումից: Ընտրողներին պետք է տալ լսյն հնարավորութիւն խորհուրդի աշխատանքի վերաբերյալ արտահայտվելու և այդ աշխատանքի բոլոր ճյուղերը քննադատութեան յենթարկելու համար:

Տալով աշխատավորներին լսյն հնարավորութիւն խոր-

ներք, ուստի ձայնագուրկներին ժողովներին թողնել չէ կարելի:

Նախ քան ժողովի սկսվելը պիտի ճիշտ հաշվել և մտցնել արձանագրության մեջ ժողովին ներկա յեղող ընտրողների թիվը և պարզել ներկայացողների տոկոսը հանդեպ ընտրողների ընդհանուր թվի, վերպեսզի հետագայում կարելի լինի ոտուգել ժողովի որինավոր լինելը:

ԸՆՏՐԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ՍԿԻՋԲԸ:

Ընտրական հանձնաժողովի ներկայացուցչի կողմից ժողովը բանալուց հետո ընտրվում է ժողովի նախագահը՝ թյուն, վորից հետո նախագահը ծանոթացնում է ժողովին ընտրությունների կարգի հետ, հրապարակելով ընտրական հրահանգի համապատասխան հոդվածները, հայտարարում է ընտրողների և ընտրություններին ներկայացողների թիվը և այլն:

Դրանից հետո քննվում յեմ հաստատվում է ընտրողների նախագը:

Հետո ժողովի անցնում է խորհուրդի անդամների ընտրություններին և ժողովի նախագահը հայտարարում է ընտրվողների ցուցակները և առանձին թեկնածություններ իր անունները, վորոնք ընտրվել են հենց ընտրական ժողովին կամ ժողովից առաջ, մասնաանշելով թե ում կողմից են առաջարկված թեկնածուների ցուցակները կամ առանձին թեկնածությունները, նաև հայտարարում է այն անձանց թիվը վորոնք ընտրվելու յեն տվյալ ընտրական ժողովում:

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՅՈՒՅԱԿԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄԸ:

Թեկնածությունները կարող են առաջադրվել հենց ընտրական ժողովին կամ ժողովից առաջ ինչպես հասարակական կազմակերպությունների (կուսակցություն, կոմյերիտիություն, պրոֆիությունները և այլն), այնպես և առանձին ընտրողների կողմից:

Չի թույլատրվում ընտրական հանձնաժողովներին կամ նրանց լիազորներին առաջարկել թեկնածություններ: Այս դեպքում չպետք է ճշնում դործ դնել ընտրողների կամքի վրա, վորոնք բոլորովին ազատ են այս կամ այն թեկնածության ընտրության կամ մերժման մեջ:

Սխառ հետևելով խորհուրդների վերընտրության այս հիմնական սկզբունքին, առաջարկված թեկնածություններին պիտի վերաբերվել մեծ ուշադրությամբ, թույլ չտալով այդ դործում ինքնահոսություն, վորի հետևանքով կարող է խորհուրդի անդամ անցնել վոչ հեղինակավոր, անաշխատույն, նույնիսկ դասակարգայնորեն անհարազատ պատգամավորներ: Պետք է աշխատել, վոր խորհրդի մեջ անցնեն այնպիսի անդամներ, վորոնք աչքի յեն ընկնում վոչ թե միայն խորհրդային իշխանության անձնվեր քաղաքացիներ, այլ նաեւ իբրեւ դործարանի, խորհատեսության, կոլտնտեսության և այլն կազմակերպությունների լավագույն աշխատավորներ, իբրեւ հարվածայիններ, վորոնք տանում են իրենց հետովից ամբողջ մասսան արտադրական պլանները կատարելու դործում:

Վորպեսզի խորհուրդներում ընտրված լինեն վոչ թե պատահական մարդիկ, այլ այդ բարձր կոչմանը արժանի պատգամավորներ, հասարակական կազմակերպությունները պետք է վաղորդք պատրաստեն թեկնածուների նախնական ցուցակը, և քննեն այդպիսի բանավորների, կոլտնտեսականների յեմ այլ ժողովներին:

Ընթացիկ ընտրական կամպանիայում պետք է վճռական դարկ տալ կանանց խորհրդի անդամ ընտրելու գործին, ահայն կանանց թեկնածությունները նշանակելիս տնհրաժեշտ է նրանց առաջ դնել նույնպիսի խիստ պահանջներ, ինչպիսի պահանջներ դրվում են տղամարդ թեկնածուներին պռաջ: Կանանց թեկնածությունները անհրաժեշտ է յնտրել լավագույն հարվածայինների թվից և ձեռնարկություններում հարվածայնության կազմակերպողներից, կու-

անտեսութեան բրիգադներէ կին բրիգադներէն եւ կող-
անտեսութեան ֆերմաների ղեկավարներէն, նմանապէս բա-
ղաքի եւ գյուղի այն աշխատավոր կանանցից, վորոնք աչքի
յեն ընկել իրենց հասարակական աշխատանքով:

Կոմյերիտականների թեկնածութիւնները ղենուր փե-
րաբերյալ ախտիվութիւն պետք ե ցուցաբերեն դործարան-
ների, խորհրդատեսութիւնների, կոլտնտեսութիւնների,
գյուղերի եւ այլն կոմյերիտիութեան կազմակերպութիւն-
ները: Այդ կազմակերպութիւնները պետք ե հայտնաբերեն
արտադրութեան մեջ աչքի ընկնող կոմյերիտականներին եւ
ղենն նրանց թեկնածութիւնը խորհրդում:

Հատուկ ուշադրութիւն պետք ե դարձնել ավելի հեղի-
նակաւոր եւ խորհրդային իշխանութեանը մոտ կանգնած
մենատնտեսներից թեկնածութիւններ առաջադրելու վրա,
վորոնք իրենց հետադա աշխատանքի պրոցեսում վոչ թե
միայն կարող են անձամբ մտնել կոլտնտեսութեան մեջ,
այլ տանել իրենց յետեւից մնացած մենատնտեսներին:

Այդպիսով պատրաստելով խորհրդի եւ վերտուղիչ
հանձնաժողովի անդամութեան թեկնածուների ցուցակը,
հասարակական կազմակերպութիւնները պետք ե միջոցներ
ձեռք առնեն լաշնորեն ժողովրդականացնելու այդ ցուցակ-
ները, հայտարարելով լրագրներում, կախ տալով աչքի
բնկնող տեղերում եւ այլն: Այդ ցուցակները հայտարարվում
են ընտրողների ժողովներում: Ժողովը իրավասու յե ըն-
դունել կամ չընդունել ինչպէս ամբողջ ցուցակը, այնպէս եւ
ցուցակից՝ առանձին թեկնածութիւնները:

ԹԵԿՆԱԾՈՒՆԵՐԻ ՔՆՆՈՒԹՅԱՆ ԱՌՆԵԼԸ

Թեկնածուների ցուցակը հայտարարելուց հետո ան-
հրաժեշտ ե հարց տալ ընտրողներին, չունի արդոք վոչ
վոք հիշված թեկնածուների հանդեպ բացարկ, վորից հետո
պետք ե անցնել թեկնածութիւնների քննութեանը: Ժո-
ղովի ցանկութեամբ կարող են լսել առանձին թեկնածու-

ների բնութագրերը ե այլն: Այս գեպում անհրաժեշտ ե
ցուցաբերել մեծ զգոնութիւն դասակարգային թշնամու-
տղենտուրայի ներս սողոսկելու (ВЫЖАКА) վերաբերյալ, վորը
կաշխատի բացարկ հայտնել սոցիալիստական չինարա-
րութեան վործված մարտիկների հանդեպ ե կառաջադրի
խորհրդի անդամ իր մարդկանց:

Հարկաւոր ե կազմակերպել ընտրողների մասսան այն-
պէս, վորպետիլ իրկել յենթակույակներին ե մյուս հակա-
խորհրդային տարրերին խորհրդի անդամ ընտրվելու հա-
րավորութիւնից:

ՔՎԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

Թեկնածուները քվեարկում են բաց քվեարկութեամբ,
այսինքն ձեռքը բարձրացնելով: Ըստ ժողովի վորոշման
քվեարկութիւնը կարելի յե կատարել կամ ամբողջ ցու-
ցակի, կամ առանձին թեկնածուների վերաբերյալ: Ձայնե-
րը ուշադրութեամբ հաշվվում են ե զրկում են յուրաքան-
չյուր թեկնածույի աղղանվան կողքին, յեթե քվեարկվում
ե վոչ թե ցուցակը ամբողջութեամբ, այլ առանձին թեկնա-
ծուները:

Բոլոր թեկնածութիւնների քվեարկումից հետո, հաշվ-
վում ե յուրաքանչյուր թեկնածույի համար տրված ձայ-
ների թիվը ե ընտրված ե համարվում այն թեկնածու,
վորը ստացել ե ավելի ձայն:

Քվեարկութեան ժամանակ, ինչպէս նաեւ թեկնածու-
թիւնների առաջադրման ե քննութեան ժամանակ հարկա-
ւոր ե խուսափել ընտրողների կամքի վրա վորեւ աղմիւս-
տրաւիվ ճնշում դործ ղենելուց:

ՎԵՐԱՍՏՈՒԳԻՉ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Նույն կարգով կատարվում ե խորհրդի անդամութեան
թեկնածութիւնների ընտրութիւնը ե նույնպէս խորհրդի
վերտուղիչ հանձնաժողովի անդամների ե նրանց թեկնա-

Յունների ընտրութիւնը, ըստ վորում վերատուգիչ հանձնա-
ժողովում չեն ընտրվում այն անձինք, վորոնք համարվում են
դյուղխորհրդի անդամներ կամ թեկնածուներ. իսկ այն ան-
ձինք, վորոնք վարում են դյուղխորհրդում պատասխանա-
տու պաշտոն, նմանապես և դյուղխորհրդի նախագահները
և նախագահութեան անդամները կարող են բնարվել վեր-
ատուգիչ հանձնաժողովում միայն նախագահութեան կազ-
մից դուրս դալուց կամ դյուղխորհրդում պատասխանատու
պաշտոնը թողնելու սրից մի տարի հետո:

ԺՈՂՈՎԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ընտրական ժողովի ընթացքի և արդիւնքների մասին
պիտք և կազմվի արձանագրութիւն ըստ սահմանված ձեվի
և ստորագրվի ընտրական ժողովի նախագահութեան կող-
մից:

Սրանով վերջանում և հաշվետու-վերընտրական կամ-
պանիայի առաջին շրջանը, վորից հետո արդեն անցնում են
խորհուրդների գործադիր մարմինների կազմակերպմանը՝
խորհուրդի նախագահութեան ընտրութիւններին, նաև խոր-
հուրդների շրջանային համագումարի պատգամավորների
ընտրութեանը, իսկ քաղաքներում, վորոնք առանձնացված
են իրրեւի ինքնուրույն աղմինիստրատիվ - տնտեսական
միավորներ, խորհուրդների հանրապետական համագումա-
րի պատգամավորների ընտրութեանը:

Աշխատանքը ավարտելուց հետո ընտրական հանձնա-
ժողովները ընտրութիւնների ամբողջ նյութերը հանձնում
են համապատասխան խորհրդին կամ գործադիր կոմիտեին:

ԻՆՖՈՐՄԱՑԻԱՅԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒՄԸ

Հաշվետու - վերընտրական կամպանիայի նախապատ-
րաստման և անցկացման պրոցեսում անհրաժեշտ և կա-
պավորել ինֆորմացիոն աշխատանքը, այսինքն՝ հողորդել

վերադաս մարմիններին տեղեկութիւններ ըստ ստացված
ձեվերի և սահմանված ժամկետների: Նույնպես և հաղոր-
դել շրջանային և կենտրոնական կազմակերպութիւններին
կամպանիայի ընթացքում տեղի ունեցած թերութիւնների,
դասակարգային թշնամու յեկույթների և այլ յերեւոյթ-
ների մասին:

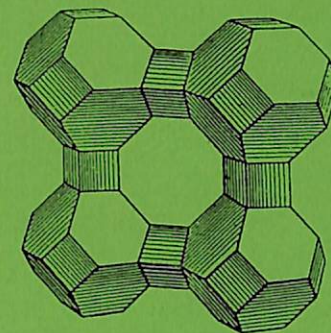
Շրջաններում անհրաժեշտ և բարելավել ինֆորմացիոն
աշխատանքը, իսկ վորտեղ այդ աշխատանքը բացակայում
է, չափազանց կազմակերպել այդպիսին:

24

1
2

ГЛАВНЕЙШИЕ МЕСТОРОЖДЕНИЯ ЦЕОЛИТОЛИТОВ АРМЕНИИ

И.Х.ПЕТРОСОВ
Р.Т.ДЖРБАШЯН
А.Х.МНАЦАКАНЯН

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0194290

Sed Marsed

